

BGT naar de derde dimensie

Slotdag 3D Pilot NL

In 2010 is de 3D Pilot NL gestart om meer richting te geven aan 3D-ontwikkelingen in Nederland. De activiteiten van de 3D Pilot hebben geleid tot een omvangrijke community van actieve deelnemers en belangstellenden.

Door Jantien Stoter

De slotdag van de 3D Pilot NL in het Noord-Brabantse Provinciehuis in Den Bosch.

De 3D Pilot NL is een initiatief van Geonovum, Kadaster, de Nederlandse Commissie voor Geodesie (NCG) en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Op dinsdag 20 november 2012 vond de slotdag van de 3D Pilot NL plaats in het Noord-Brabantse Provinciehuis in Den Bosch. Op deze slotdag werden 200 aanwezigen, afkomstig van gebiedsbeheerders, kennisinstellingen en bedrijven, geïnformeerd over de resultaten van de pilot.

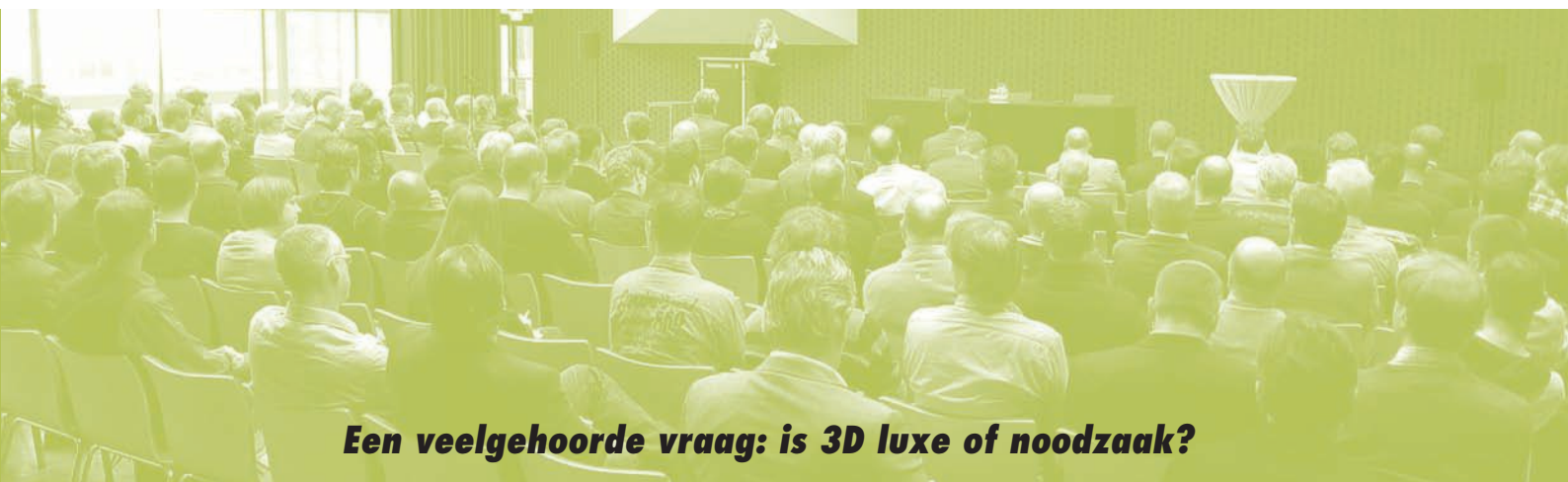
3D Pilot in fasen

De 3D Pilot bestond uit twee fasen: een explorerende fase en een implementatie-

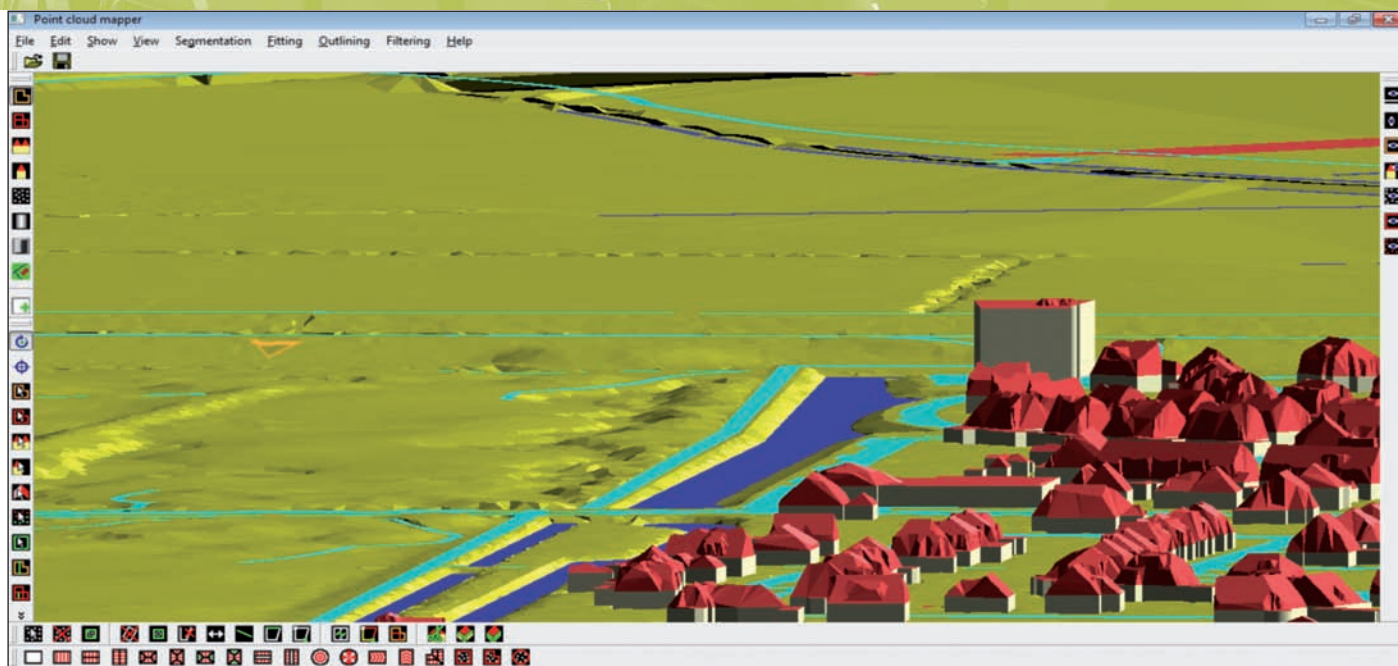
gerichte fase. De eerste fase van de 3D Pilot liep van maart 2010 tot juni 2011 en is belangrijk geweest bij het vaststellen van een nationale 3D-standaard voor topografische informatie, vastgelegd in het Informatie Model Grootchalige Geografie (IMGeo). IMGeo legt ook de inhoud vast van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) waarmee BGT is voorbereid op 3D. Met het vaststellen van deze 3D-standaard zijn we er echter nog niet. Want hoe kan een gemeente data inwinnen volgens deze standaard? Hoe zien de 3D-data eruit? Welke eisen moet je stellen als je het opbouwen van 3D IMGeo-data uitbesteedt?

Toolkit

Om deze vragen te beantwoorden hebben tientallen organisaties in de tweede fase van de 3D Pilot gewerkt aan een toolkit. Deze toolkit maakt het mogelijk dat een overheidsorganisatie met 3D IMGeo aan de slag kan gaan, zonder eerst uitgebreid te hoeven investeren in kennis en technologie. De opgeleverde toolkit bestaat onder andere uit: technische richtlijnen voor het genereren van 3D IMGeo-data die gebruikt kunnen worden in bestekteksten, bijvoorbeeld 3D IMGeo-data, een 3D-validator die controleert of data voldoen aan 3D IMGeo, een generieke aanpak voor het beheer en upda-

Een veelgehoorde vraag: is 3D luxe of noodzaak?

Een 3D-model, gegenereerd uit een puntenwolk van een laserscanner.

ten van de 3D-data, een website waar 3D-toepassingen worden verzameld en gedemonstreerd om nieuwkomers te inspireren, een strategie om 3D IMGeo te linken met 3D-informatie uit de ontwerp- en bouwwereld (BIM).

Tijdens de slotdag liet het 3D Pilot-projectteam zien hoe deze instrumenten gebruikt kunnen worden en werden 3D-toepassingen getoond vanuit de praktijk die de meerwaarde van 3D lieten zien. Iedereen kan de tools en bevindingen van de 3D Pilot gebruiken om aan de slag te gaan met de derde dimensie van de BGT. De 3D Pilot-resultaten, inclusief de 'Toolkit voor 3D IMGeo', zijn te vinden op www.geonovum.nl/3D.

3D: Luxe of noodzaak?

Als het om 3D-informatie en overheid gaat, is een veelgehoorde vraag: is 3D luxe of noodzaak? Friso Penninga van de gemeente Den Haag gaf in zijn presentatie aan dat het voor zijn gemeente geen luxe is. Weliswaar vraagt niemand Penninga om

het 3D-model, maar er is wel vraag naar goot- en nokhoogten voor bestemmingsplannen, bezonningsstudies, geschikte daken voor zonnepanelen en gevelhoogten voor EU-geluidsmodellering. Bovendien, zo liet Penninga weten, heeft de gemeente alleen al met de besparing bij bezonningstudies de kosten voor het 3D-model terugverdiend. Volgens hem waren die kosten lager dan de prijs van menige auto die hij die ochtend op de parkeerplaats van het Provinciehuis had zien staan. Ook andere presentaties tijdens de slotdag lieten de meerwaarde van 3D zien. Zoals de impactanalyse bij het plaatsen van (zeer grote) windmolens en hydrologische modellering in stedelijk gebied, waarbij het hoogteverloop van verharding relevant is.

3D Special Interest Group/3D SIG

Het 3D Pilot-netwerk zal worden gecontinueerd als een 3D Special Interest Group (3D SIG). Binnen deze 3D SIG willen we, samen met het werkveld, zoeken naar oplossingen

voor nog openstaande 3D-issues. Denk hierbij aan de verdere afstemming tussen BIM en GIS, afstemming tussen boven- en ondergrondse informatie en 3D-extensies binnen specifieke domeinen zoals ruimtelijke ordening. Ook zal de implementatie van 3D IMGeo via de 3D SIG verder ondersteund worden, mede in samenwerking met het Open Geospatial Consortium (OGC). De kick-off-bijeenkomst van de Nederlandse 3D SIG vindt in het eerste kwartaal van 2013 plaats. Hopelijk kunnen we dan ook rapporteren over de eerste ervaringen met 3D IMGeo.

Jantien Stoter j.e.stoter@tudelft.nl is universitair hoofddocent Geo-Informatie Infrastructuur aan de TU Delft, en als 3D-expert verbonden aan het Kadaster en Geonovum. Wilt u betrokken blijven bij de 3D SIG, als toehoorder of bijdrager, meld u dan aan bij de 3D Pilot NL LinkedIn-groep (die per 1 januari 2013 hernoemd is tot '3D SIG NL') of bij Jantien Stoter.

www.geonovum.nl/3D
www.geonovum.nl/dossiers/3dpilot/bibliotheek/presentaties